

**ZARZĄDZENIE Nr 3715/VII/16
PREZYDENTA MIASTA ŁODZI
z dnia 7 czerwca 2016 r.**

**w sprawie udzielania zamówień publicznych
z zastosowaniem klauzul społecznych i środowiskowych w Urzędzie Miasta Łodzi.**

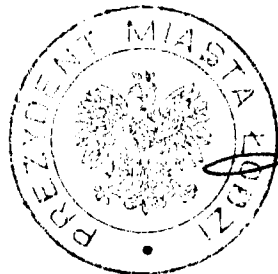
Na podstawie art. 30 ust. 1, art. 31 i art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164) oraz art. 92 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 i 1890)

zarządzam, co następuje:

§ 1. W celu aktywizacji społeczno–zawodowej i integracji osób wykluczonych, a także w trosce o poprawę jakości życia mieszkańców i stanu środowiska zalecam stosowanie w zamówieniach publicznych udzielanych przez Urząd Miasta Łodzi klauzul społecznych i środowiskowych, zgodnie z załącznikiem do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierzam kierownikom komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Łodzi.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 16 czerwca 2016 r.

PREZYDENT MIASTA

Hanna ZDANOWSKA

Zasady stosowania klauzul społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych w Urzędzie Miasta Łodzi

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Postanowienia niniejszego załącznika określają wytyczne dotyczące stosowania klauzul społecznych i/lub środowiskowych w postępowaniach o udzielanie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane bez względu na wartość przedmiotu zamówienia.

2. Ilekroć w niniejszych Zasadach jest mowa o:

- 1) analizie rynku – należy przez to rozumieć całokształt czynności zmierzających do ustalenia czy istnieje wielość podmiotów zdolnych do wykonania zamówienia;
- 2) klauzulach społecznych – należy przez to rozumieć dodatkowe wymagania względem Wykonawców, wynikające z ustawy;
- 3) klauzulach środowiskowych – należy przez to rozumieć dodatkowe wymogi względem Wykonawców uwzględniające aspekty środowiskowe w procesie udzielania zamówień publicznych;
- 4) komórce organizacyjnej – należy przez to rozumieć departament, wydział, równorzędną komórkę organizacyjną o innej nazwie lub samodzielną komórkę organizacyjną Urzędu;
- 5) kryteriach oceny ofert – należy przez to rozumieć cenę albo cenę i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia w szczególności, jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacji;
- 6) Regulaminie – należy przez to rozumieć właściwy Regulamin udzielania zamówień publicznych obowiązujący w Urzędzie Miasta Łodzi, stanowiący załącznik do odrębnego Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miasta Łodzi oraz Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Miasta Łodzi Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro oraz prowadzenia Rejestru udzielanych zamówień publicznych, do których ustawy Prawo zamówień publicznych nie stosuje się;
- 7) rodzaju zamówienia – należy przez to rozumieć dostawy, usługi lub roboty budowlane;
- 8) społecznie odpowiedzialnych zamówieniach publicznych - należy przez to rozumieć zamówienia publiczne, w ramach, których bierze się pod uwagę, co najmniej jedną z następujących kwestii społecznych: możliwości zatrudnienia, godną pracę, zgodność z prawami społecznymi i z prawem do pracy, integrację społeczną (w tym także osób niepełnosprawnych), równość szans, dostępność, projektowanie dla wszystkich, uwzględnianie kryteriów zrównoważonego rozwoju, w tym kwestie etycznego handlu oraz szerszego dobrowolnego przestrzegania zasad społecznej odpowiedzialności biznesu, z jednoczesnym uwzględnieniem zasad ujętych w Traktacie UE oraz w dyrektywach dotyczących zamówień publicznych;
- 9) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych;
- 10) wniosku – należy przez to rozumieć wniosek o przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wraz z wymaganymi załącznikami złożony przez komórkę wnioskującą, którego wzór stanowi załącznik Nr 2 lub Nr 3 do Regulaminu;
- 11) Wykonawcy – należy przez to rozumieć wykonawcę w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy;

- 12) Zamawiającym – należy przez to rozumieć Miasto Łódź – Urząd Miasta Łodzi;
- 13) zamówieniu – należy przez to rozumieć zamówienie publiczne w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy;
- 14) Zasadach – należy przez to rozumieć zasady postępowania w zakresie stosowania klauzul społecznych i środowiskowych w procedurze zamówień publicznych;
- 15) zielonych zamówieniach – należy przez to rozumieć proces, w ramach, którego Zamawiający starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane o ograniczonym oddziaływaniu na środowisko w porównaniu do towarów, usług i robót budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym postępowaniu;
- 16) etykiecie – należy przez to rozumieć dokument, potwierdzający, że obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura spełniają określone wymogi.

§ 2. 1. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, komórka organizacyjna podejmuje decyzje o możliwości zastosowania klauzul społecznych i/lub środowiskowych, w oparciu o analizę rynku.

2. Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia z zastosowaniem klauzul społecznych i/lub środowiskowych powinien zawierać: wymagania stawiane w ramach klauzul społecznych, proponowane warunki udziału w postępowaniu, kryteria oceny ofert oraz wzór umowy.

3. Jeżeli zamówienie składa się z kilku części, to możliwość stosowania klauzul społecznych i/lub środowiskowych należy rozważyć niezależnie dla każdej części zamówienia.

4. Zamówienia, o których mowa w ust. 1 muszą być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań.

5. Stosowanie klauzul społecznych i/lub środowiskowych w zamówieniach nie może naruszać zasad udzielania zamówień, w tym w szczególności winno zapewniać zachowanie zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania Wykonawców.

6. Wymagania w zakresie stosowania klauzul społecznych i/lub środowiskowych powinny być związane z charakterem przedmiotu zamówienia i proporcjonalne do jego wartości oraz celu jego realizacji.

7. Jeżeli w zamówieniu będą stosowane klauzule społeczne i/lub środowiskowe wówczas szacowanie wartości przedmiotu zamówienia winno uwzględniać skutki zastosowania tych klauzul.

8. Zamówienia współfinansowane ze środków europejskich lub innych mechanizmów finansowych udzielane są na podstawie Regulaminu z zachowaniem wytycznych wynikających z przepisów prawa krajowego i unijnego oraz dokumentów określających sposób udzielania takich zamówień.

9. Udzielanie zamówień z zastosowaniem klauzul społecznych i/lub środowiskowych może nastąpić wyłącznie w trybach i na zasadach określonych przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych i Regulaminu.

Rozdział 2

Szczegółowe wytyczne dotyczące stosowania w zamówieniach publicznych klauzul społecznych i środowiskowych

§ 3. 1. Zamawiający może uwzględniać aspekty dotyczące ochrony środowiska oraz kwestie społeczne w celu promowania zrównoważonego rozwoju na poszczególnych etapach procesu udzielania zamówienia poprzez:

- 1) opis przedmiotu zamówienia (w tym m.in. specyfikacje techniczne);
- 2) warunki udziału w postępowaniu;
- 3) kryteria udzielenia zamówienia wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert;

4) warunki realizacji zamówienia (istotne postanowienia umowy).

2. Wymagania stawiane w ramach klauzul społecznych i/lub środowiskowych powinny być zawarte w ogłoszeniu o zamówieniu/zaproszeniu do negocjacji i/lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia/opisie istotnych warunków zamówienia/zapytaniu ofertowym, w zależności od zastosowanego trybu postępowania.

3. W przypadku zastosowania klauzul społecznych i/lub środowiskowych zakres uprawnień Zamawiającego powinien obejmować możliwość kontroli spełnienia przez Wykonawcę wymagań związanych z realizacją zamówienia uzależnionych każdorazowo od warunków wykonania danego zamówienia oraz sankcji z tytułu ich niespełnienia.

4. Wzór umowy winien odpowiednio zawierać:

- 1) sformułowanie wymogu spełniania szczegółowych warunków określonych daną klauzulą społeczną i/lub środowiskową;
- 2) określenie sposobu i form, w jakich Zamawiający będzie kontrolował spełnianie wymogów określonych daną klauzulą;
- 3) określenie sankcji z tytułu niedotrzymania warunków określonych daną klauzulą.

5. W przypadku podjęcia decyzji o stosowaniu klauzul społecznych i/lub środowiskowych Zamawiający/komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi, zobowiązane są do wyznaczenia osoby/osób odpowiedzialnej/nich za przygotowanie i realizację zamówienia.

§ 4. Wymagania stawiane w ramach klauzul społecznych powinny zostać szczegółowo określone we wniosku o udzielenie zamówienia, o którym mowa w § 2 ust. 2, poprzez wskazanie liczby oraz kategorii osób (np. niepełnosprawnych, bezrobotnych), które Wykonawca będzie zobowiązany zatrudnić do realizacji zamówienia, jak również wskazanie wymiaru etatu, na jaki dana osoba ma zostać zatrudniona.

§ 5. 1. Zamawiający może zastosować klauzulę, dotyczącą zatrudnienia osób niepełnosprawnych, jeżeli na rynku istnieją, co najmniej 2 podmioty zdolne do realizacji zamówienia zatrudniające co najmniej 50% osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub w rozumieniu właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

2. Zapisy specyfikacji istotnych warunków zamówienia/opisu istotnych warunków zamówienia/zapytania ofertowego w zakresie zastosowania klauzuli, o której mowa w § 5 ust. 1, mogą przyjąć następujące brzmienie:

„Zamawiający zastrzega, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie Wykonawcy, u których co najmniej 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W tym zakresie Wykonawca zobowiązany jest do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo Zamówień Publicznych, o zatrudnianiu ponad 50% osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub w rozumieniu właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego -zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do SIWZ.”

3. Zamawiający winien przewidzieć w projekcie umowy:

- 1) w części umowy dotyczącej zobowiązań Wykonawcy, że;
 - a) zobowiązuje się on do utrzymania zatrudnienia co najmniej 50% osób niepełnosprawnych przez cały okres obowiązywania umowy,
 - b) zobowiązuje się do przekazywania wraz z fakturą Zamawiającemu informacji o liczbie osób zatrudnionych w ogóle oraz liczbie zatrudnionych osób niepełnosprawnych;

- 2) zaś w części zawierającej kary umowne, że w przypadku naruszenia postanowień dotyczących obowiązków Wykonawcy będzie on zobowiązany do zapłacenia Zamawiającemu kary umownej, która zostanie potrącona z należności.

§ 6. 1. Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z jego realizacją, określone w art. 29 ust. 4 ustawy, a w szczególności dotyczące zatrudnienia osób:

- 1) bezrobotnych lub młodocianych w celu przygotowania zawodowego, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 2) niepełnosprawnych, o których mowa w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 3) innych niż określone w pkt 1 lub 2, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.

2. Zastosowanie wymagań, o których mowa w ust. 1 musi mieć związek z przedmiotem zamówienia.

3. Wymagania określone przez Zamawiającego w zakresie stosowania klauzul społecznych odnoszą się do zatrudniania przez Wykonawcę określonych grup pracowników przy realizacji danego zamówienia, a nie jedynie u nich zatrudnionych, faktycznie nie uczestniczących w wykonaniu danego zamówienia.

4. Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia/opisie istotnych warunków zamówienia/zapytaniu ofertowym zamieszcza informacje o:

- 1) liczbie osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz okresie wymaganego zatrudnienia tych osób;
- 2) sposobie dokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3;
- 3) uprawnieniach Zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w ust. 1 oraz o sankcjach z tytułu niespełnienia tych wymagań.

5. Wymagania określone przez Zamawiającego mogą odnosić się do zatrudnienia przez Wykonawcę następujących grup osób:

- 1) osób bezrobotnych tzn. osób spełniających przesłanki określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – za potwierdzenie niniejszej przesłanki uznać należy zarejestrowanie we właściwym powiatowym urzędzie pracy;
- 2) osób młodocianych w celu przygotowania zawodowego, o których mowa w Kodeksie pracy, tzn. osób, które ukończyły 16 lat, a nie przekroczyły 18 lat i nie posiadają kwalifikacji zawodowych;
- 3) osób niepełnosprawnych, o których mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 4) osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym niebędących bezrobotnymi lub niepełnosprawnymi, wskazanych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym m.in.: bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego.

6. Sytuacja osób, o których mowa w ust. 5 pkt 3 i 4 powinna być udokumentowana stosownym zaświadczeniem wystawionym przez ośrodek pomocy społecznej lub odpowiednią instytucję opieki zdrowotnej.

7. Zamawiający, określając wymagania o charakterze zatrudnieniowym, winien każdorazowo odwoływać się do właściwych przepisów państw Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Każdorazowe określenie warunków z zakresu klauzul, o których mowa w ust. 1 winno uwzględniać zarówno krajowe, jak i zagraniczne uwarunkowania prawne.

8. Przykładowe zapisy w ogłoszeniu o zamówieniu/zaproszeniu do negocjacji i/lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia/opisie istotnych warunków

zamówienia/zapytaniu ofertowym, dotyczące klauzul, o których mowa w ust. 1 mogą przyjąć następujące brzmienie:

„ Na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych Zamawiający wymaga, aby wśród osób uczestniczących w wykonywaniu zamówienia zatrudniona była/y osoba/y bezrobotna/e na podstawie skierowania z powiatowego urzędu pracy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub na podstawie właściwego dokumentu kierującego bezrobotnego do pracodawcy, wystawionego przez organ zajmujący się realizacją zadań z zakresu rynku pracy, określony w analogicznych przepisach państwa członkowskiego UE lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.” lub

„ Wykonawca zobowiązany jest przez cały okres realizacji zamówienia zatrudniać na podstawie umów o pracę co najmniej ... osób, każdą w wymiarze pełnego etatu, z których każda spełnia warunki określone w jednym z poniższych podpunktów:

- a) posiada status osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich UE lub EOG;*
- b) jest osobą bezrobotną w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;*
- c) należy do osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, tj. osobą:
 - bezdomną, realizującą indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,*
 - uzależnioną od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,*
 - uzależnioną od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,*
 - chorą psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,*
 - zwalnianą z zakładów karnych, mającą trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,*
 - uchodzącą realizującym indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.”.**

9. Zamawiający winien określić wymiar czasu pracy adekwatny do realizacji przedmiotu zamówienia, stąd też wymaganie zatrudnienia osób w pełnym wymiarze czasu pracy nie ma charakteru obligatoryjnego.

§ 7. Zamawiający winien przewidzieć w projekcie umowy:

- 1) w części umowy dotyczącej zobowiązań Wykonawcy, że:
 - a) zobowiązuje się on do utrzymania zatrudnienia ponad osób wskazanych w ofercie przez cały okres obowiązywania umowy,
 - b) zobowiązuje się do przekazywania wraz z fakturą Zamawiającemu informacji o liczbie osób zatrudnionych w ogóle oraz liczbie zatrudnionych z zastosowaniem klauzul społecznych;
- 2) zaś w części zawierającej kary umowne, że w przypadku naruszenia postanowień dotyczących obowiązków Wykonawcy będzie on zobowiązany do zapłacenia Zamawiającemu kary umownej, która zostanie potrącona z należności.

§ 8. 1. W celu poprawy jakości środowiska, poprzez zmniejszenie ilości produkowanych odpadów oraz redukcję kosztów poprzez wprowadzanie energooszczędnych innowacyjnych rozwiązań zaleca się formułowanie względem Wykonawców wymagań stosowania technologii chroniących lub zmniejszających szkodliwy wpływ na środowisko.

2. Zamawiający określa wymagania stawiane w ramach klauzul środowiskowych w załączonym do wniosku o udzielenie zamówienia publicznego:

- a) opisie przedmiotu zamówienia,
- b) proponowanych warunkach udziału w postępowaniu,

- c) kryteriach oceny ofert,
- d) wzorze umowy.

§ 9. 1. Opis przedmiotu zamówienia powinien określać potrzeby ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zaleca się, aby określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania dotyczące wpływu zamówienia na środowisko poprzez m.in.: określenie minimalnych wymagań charakterystyki energetycznej przedmiotu zamówienia, maksymalnego poziomu emisji zanieczyszczeń i odpadów, określenie zasad postępowania z odpadami w toku realizacji zamówienia.

2. Opis przedmiotu zamówienia można sformułować poprzez odwołanie się do norm europejskich, międzynarodowych lub krajowych, aprobat technicznych, specyfikacji technicznych oraz technicznych systemów odniesienia, które dotyczą ekologicznej charakterystyki produktów lub usług zgodnie przepisami ustawy. Opis ten może odnosić się m.in. do odpowiednich specyfikacji określonych w tzw. eko-etykietach lub ich części, które związane są z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia celu tego przedmiotu (np. Energy Star, Ecolabel (Margerytka) - znak ekologiczny UE, EKO - Polski znak ekologiczny, Ekoland). Innymi kryteriami mogącym znaleźć zastosowanie jest klasa energetyczna dostarczanych bądź wykorzystywanych w procesie realizacji zamówienia urządzeń, czy też posiadania przez nie deklaracji zgodności CE.

3. Zamawiający nie może żądać by dany produkt lub usługa legitymowały się daną etykietą. Można jednak np. żądać, by ilość zużytych w procesie produkcji surowców i energii, wielkość emisji CO₂ były na określonym (zgodnym z daną etykietą) poziomie.

4. Opisując przedmiot zamówienia za pomocą norm (w tym specyfikacji eko-etykiet), aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia, Zamawiający jest obowiązany wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym. Wykonawca, który powołuje się na rozwiązania równoważne opisywanym przez Zamawiającego, jest obowiązany wykazać, że oferowane przez niego dostawy, usługi lub roboty budowlane spełniają wymagania określone przez Zamawiającego.

5. W celu potwierdzenia, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez Zamawiającego, można żądać w szczególności:

- 1) zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem zgodności działań Wykonawcy z normami jakościowymi, jeżeli Zamawiający odwołuje się do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich normach europejskich;
- 2) zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem zgodności działań Wykonawcy z europejskimi normami zarządzania środowiskiem, jeżeli Zamawiający wskazuje środki zarządzania środowiskiem, które Wykonawca będzie stosował podczas wykonywania zamówienia na roboty budowlane lub usługi, odwołując się do systemu zarządzania środowiskiem i audytu (EMAS) lub norm zarządzania środowiskiem opartych na europejskich lub międzynarodowych normach poświadczonych przez podmioty działające zgodnie z prawem Unii Europejskiej, europejskimi lub międzynarodowymi normami dotyczącymi certyfikacji.

6. Wymóg przedłożenia poświadczenia powiązany powinien być ze wskazaniem przez Zamawiającego w dokumentacji postępowania środków zarządzania środowiskiem, które Wykonawca będzie musiał stosować podczas realizowania zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi.

7. Jeśli Zamawiający odstąpi od opisu przedmiotu zamówienia za pośrednictwem polskich, europejskich lub międzynarodowych norm zapewniając w zamian dokładny opis przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie wymagań funkcjonalnych, wówczas wymagania te mogą obejmować opis oddziaływania na środowisko.

8. Ujęcie aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia oznacza dobór asortymentu technik, technologii, procesów, towarów i usług z uwzględnieniem ich wpływu na środowisko, z zastrzeżeniem, że opisu przedmiotu zamówienia należy

dokonać za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń oraz z uwzględnieniem wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na treść oferty.

9. W celu maksymalizacji efektu środowiskowego wymagania powinny odwoływać się do procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektu budowlanego/dostaw/usługi.

§ 10. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się Wykonawcy, którzy spełniają warunki dotyczące:

- 1) posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy, w tym m.in. z zakresu ochrony środowiska nakładają obowiązek ich posiadania;
- 2) posiadania wiedzy i doświadczenia – wymagania dotyczące liczby, rodzaju i wartości zrealizowanych przez Wykonawcę zamówień odpowiadających rodzajowo przedmiotowi zamówienia, m.in. projektowanie budynków z zastosowaniem rozwiązań ekologicznych (np. z zakresu budownictwa pasywnego), realizacji usług dotyczących wykonania audytu energetycznego dla termomodernizacji budynku, itp.;
- 3) dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia (wymagania dotyczące dysponowania przez Wykonawcę pracownikami posiadającymi odpowiednią wiedzę i doświadczenie, np. wykształcenie w zakresie ochrony środowiska, biologiczne lub np. poprzez sformułowanie żądania wykazania przez Wykonawcę, iż dysponuje osobą/osobami, która wpisana jest na listę audytorów Zrzeszenia Audytorów Energetycznych lub autoryzowanych audytorów Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A.);
- 4) dysponowania odpowiednim sprzętem technicznym (narzędziami, urządzeniami), który zapewni realizację zamówienia z uwzględnieniem aspektów ekologicznych.

§ 11. 1. Zamawiający może przewidzieć wykluczenie Wykonawcy:

- 1) prawomocnie skazanego za przestępstwo przeciwko środowisku;
- 2) zalegającego z uiszczeniem opłat za korzystanie ze środowiska, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał on przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu.

2. Wykonawcy przystępujący do przetargu składają oświadczenie o braku podstaw do wykluczenia, w tym także oświadczają, że nie zalegają z opłatami. Akt wykonawczy do ustawy nie upoważnia Zamawiającego do żądania dokumentów potwierdzających niezaleganie z opłatami za korzystanie ze środowiska. Jeżeli Zamawiający poweźmie informację o tym, że Wykonawca zalega z powyższymi płatnościami, powinien wykluczyć Wykonawcę albowiem złożył on nieprawdziwe informacje (w oświadczeniu o braku podstaw do wykluczenia) mające wpływ lub mogące mieć wpływ na wynik prowadzonego postępowania. Procedura sprawdzania takich nieprawdziwych informacji nie jest uregulowana w ustawie, dlatego za dopuszczalne należy uznać wszelkie środki dowodowe, które rozstrzygną wątpliwości Zamawiającego.

§ 12. 1. Jeśli cena nie jest jedynym kryterium wyboru, Zamawiający może również dopuścić, korzystne z punktu widzenia innowacyjności zamówienia, złożenie oferty wariantowej, czyli oferty przewidującej, odmienny niż określony przez Zamawiającego sposób wykonania zamówienia publicznego. Minimalnymi warunkami związanymi z ofertą wariantową mogą być niezbędne wymogi techniczne odnoszące się do przedmiotu zamówienia, czy wymogi w zakresie funkcjonalności i efektu, jaki ma zostać uzyskany w wyniku realizacji zamówienia.

2. Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości Wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Środowiskowe kryteria oceny ofert muszą odnosić się do przedmiotu zamówienia

i uwzględniać realne oczekiwania uczestników procesu udzielania zamówienia (np. zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, jakość w tym wartość techniczna proponowanych rozwiązań, właściwości estetyczne i funkcjonalne).

3. W miarę możliwości zaleca się stosowanie jako kryterium oceny ofert – kryterium kosztu w oparciu o rachunek kosztów cyklu życia produktu (LCC), usług lub robót budowlanych obejmujący koszty poniesione przez Zamawiającego lub innych użytkowników związane z: nabyciem, użytkowaniem (m.in. zużycie energii i innych zasobów), utrzymaniem oraz wycofaniem z eksploatacji (koszty rozbiórki lub recyklingu).

4. Kryterium środowiskowe oceny ofert (np. kryterium innowacyjności) powinno zostać doprecyzowane przez Zamawiającego np. poprzez odwołanie do poszczególnych ekowskaźników obrazujących zarówno jakościowy, jak i ilościowy wpływ produktu na środowisko. Wskaźniki te ustalane są w przeliczeniu na jednostkę produktu. Podstawowe wskaźniki obejmują: energochłonność, materiałochłonność, wodochłonność, ściekogenność, odpadogenność, pyłogenność, gazogenność. Doprecyzowanie kryteriów środowiskowych oceny ofert wymaga odwołania się do norm technicznych, jakościowych lub zbioru wskaźników najlepszych dostępnych technik. Proponowane kryteria: kryterium niskiej emisji, kryterium niskiego poziomu odpadów, kryterium energooszczędności, kryterium surowców odnawialnych i z odzysku oraz surowców i materiałów alternatywnych.

5. W przypadku zielonych zamówień w budownictwie kryteria środowiskowe mogą dotyczyć stosowania wyrobów budowlanych o minimalnym zapotrzebowaniu energii do ich wytworzenia i ewentualnej utylizacji, albo produktów, które mogą być poddane recyklingowi lub są podatne na biodegradację. Zaleca się wykorzystania standardu pasywnego w kryterium energooszczędności budynków.

6. Zamawiający może także uzależnić ilość przyznanych punktów od stopnia ekoinnowacyjności rozwiązań np. poprzez przyznanie pełnej ilości punktów za rozwiązania innowacyjne w skali europejskiej, połowę ilości punktów za rozwiązania innowacyjne w skali kraju oraz nieprzyznanie punktów za ofertę nie zawierającą rozwiązań innowacyjnych.

§ 13. 1. Klauzule umowne mogą odnosić się m.in. do:

- 1) dostawy danego produktu w odpowiedniej ilości (dostawa w ilościach hurtowych ograniczająca negatywny wpływ transportu na środowisko);
- 2) wymogu realizacji dostaw poza godzinami szczytu;
- 3) wymogu odbioru przez dostawcę (oraz przetworzenia lub ponownego wykorzystania) wszelkiego rodzaju opakowań, które dostarczone zostały wraz z produktem;
- 4) zobowiązania Wykonawcy np. do korzystania z dozowników, które zapewnią używanie właściwej ilości środków czyszczących;
- 5) wymogu niestosowania w procesie produkcji lub dostawy produktów toksycznych chemikaliów;
- 6) wymogu świadczenia usługi przy wykorzystaniu energooszczędnych urządzeń;
- 7) w przypadku robót budowlanych/usług wymogu minimalizacji powstawania odpadów lub efektywnego gospodarowania zasobami.

2. Z uwagi na szczegółowe wymagania odnoszące się do przedmiotu zamówienia oraz warunków udziału w postępowaniu zaleca się stosowanie instytucji dialogu technicznego w celu:

- 1) zdefiniowania najlepszych i najnowszych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i ekonomicznych w dziedzinie właściwej dla przedmiotu zamówienia;
- 2) promocji innowacji i wspierania rozwiązań proekologicznych, nowoczesnych i zaawansowanych technologicznie;
- 3) przygotowania do realizacji zamówienia zwłaszcza w zakresie szczegółowego określenia jego przedmiotu z uwzględnieniem aspektów środowiskowych;
- 4) określenia czynników determinujących techniczną jakość czy ekonomiczną wartość zamówienia publicznego;

- 5) określenia optymalnych kryteriów oceny ofert pożądanego przez Zamawiającego przedmiotu zamówienia i najbardziej adekwatnych rozwiązań prawnych odnoszących się do umowy w sprawie zamówienia publicznego, którego dialog techniczny dotyczy;
- 6) szczegółowej identyfikacji kosztów udzielenia zamówienia publicznego, kwestii określenia ewentualnych ryzyk kontraktowych.